

Právní aspekty agroturistiky

Pro podnikatele v oblasti venkovské turistiky a agroturistiky je nutné, aby se orientoval v široké škále zákonů a nařízení, které mají vztah k této formě podnikání v prostředí venkova ČR, které upravují vztahy v obcích a slouží i jako regulační nástroj vztahů v možných podnikatelských aktivitách.

Z těchto důvodů jsme zákony a vyhlášky rozdělili do následujících skupin :

- I. Zákony a vyhlášky obecně platné, jejichž znalost je nutná pro zahájení podnikatelských aktivit.
- II. Zákony „provozního“ charakteru.
- III. Zákony, které upravují podmínky podnikání.
- IV. Zákony a vyhlášky o územních celcích a o jejich ochraně.
- V. Zákony a vyhlášky specifické jednotlivým formám podnikání.

I.

Zákon č. 47/1992 Sb. – Občanský zákoník.

Soukromě hospodařící zemědělec odpovídá ze zákona za škodu způsobenou v souvislosti se zemědělskou činností a s poskytováním stravovacích a ubytovacích služeb. §420 řeší obecnou odpovědnost, kdy každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti, případně svojí provozní činností. Odpovědnosti za škodu se zproští jen ten, kdo prokáže, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu anebo ve vlastním jednání poškozeného. Podle § 421 se odpovědnost vztahuje i na poskytování zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb. Odpovědnosti podle § 433 se nelze zprostit jednostranným prohlášením ani dohodou. Prováděcí předpis stanoví výši odpovědnosti za klenoty, peníze a jiné cennosti. Zákon řeší způsob a rozsah náhrady a situaci, která vznikla smrtí poškozeného. Občanský zákoník se v § 754-759 zabývá případy smlouvy o ubytování a odpovědnosti za škodu způsobenou hostům ztrátou věcí uložených v místnostech, kde je uchovávané.

Pojišťovny uzavírají s podnikateli tzv. Pojištění odpovědnosti za škody, která se vztahuje i na stravovací a ubytovací služby, na služby v zemědělské výrobě a v nevýrobní činnosti. V rámci doplňkového pojištění je řešeno pojistné náhrad nákladů vynaložených zdravotní pojišťovnou na zdravotní péči pro třetí osobu v důsledku protiprávního jednání.

Úrazové pojištění je do této smlouvy zahrnuto. Podnikatel odpovídá vždy, když se prokáže, že zanedbal svoje povinnosti, resp. nevytvořil podmínky pro odvrácení pojistné události. (Za úraz, který si způsobil host svojí neopatrností/nedbalostí, podnikatel neodpovídá).

Pokud turista nemá svoje úrazové pojištění, je pro podnikatele žádoucí, aby uzavřel s pojišťovnou tzv. roční úrazové pojištění pro hosty farmy a průběžně bude seznam hostů aktualizovat.

Zákon č. 455/91 Sb – Živnostenský zákon.

Ve vztahu k předmětu podnikání, kterým je v našem případě provozování různých forem venkovské turistiky je významný § 9 ve kterém jsou živnosti rozděleny do dvou skupin : na *živnosti s ohlašovací povinností*, kam jsou zařazeny živnosti volné, (§ 25 vymezuje živnosti volné, pro jejichž provozování tento zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti), živnosti řemeslné (dle § 21, musí prokázat odbornou způsobilost výučním listem nebo vysvědčením o ukončeném středním odborném vzdělání nebo o maturitní zkoušce na střední odborné škole) a živnosti vázané.

Ve druhé skupině jsou t. zv. *živnosti koncesované*, kdy je třeba žádat živnostenský úřad příslušný místa podnikání o vydání koncese. Žádost o koncesi má obdobné náležitosti jako u skupiny první, včetně dokladování odborné způsobilosti.

§ 10 se zabývá živnostenským oprávněním. Provozování živnosti je kontrolováno živnostenskými úřady, které sledují, zda a jak jsou plněny povinnosti stanovené živnostenským zákonem a ustanoveními zvláštních zákonů, které se vztahují k živnostenskému podnikání.

V příloze č. 1 zákona č. 455/91 Sb. jsou uváděny řemeslné živnosti (skupina 108 – potraviny a uzenářství, mlynářství, pivovarnictví a sladovnictví a mlékárenství). V příloze č. 2 k zákonu č. 455 jsou uváděny vázané živnosti. V příloze č. 3 k zákonu jsou vymezeny koncesované živnosti. Ve skupině č. 314 – ostatní jsou definovány hostinská činnost a ubytování.

Zákon vymezuje, že živností není:

- a) provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené právnické osobě,
- b) využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti chráněných zvláštními zákony, jejich původci nebo autory,
- e) zemědělství včetně prodeje nezpracovaných zemědělských výrobků za účelem zpracování nebo dalšího prodeje,
- f) prodej nezpracovaných rostlinných a živočišných výrobků z vlastní drobně pěstitelské a chovatelské činnosti a lesních plodin přímým spotřebitelům fyzickými osobami.

Zákon č. 451/92 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon 65/1965 – zákoník práce

V § 1 jsou vymezeny vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli jako tzv. pracovní právní vztahy. Pokud zákoník práce nestanoví jinak, vznikají pracovní právní vztahy – nejdříve od uzavření pracovní smlouvy, dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti. Zaměstnavatelé jsou povinni zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, včetně odměňování za práci a jiných peněžitých plnění, odbornou přípravu a příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání. § 7 se zabývá vznikem pracovních právních vztahů. Tyto mohou vzniknout jen se souhlasem fyzické osoby a zaměstnavatele. Zaměstnavatel nesmí zaměstnance jakýmkoli způsobem postihovat nebo znevýhodňovat proto, že se zákonným způsobem domáhá svých práv a nároků. § 44-52 se zabývá výpovědí a propouštěním.

V případě, že podnikatel ve venkovské turistice, bude zaměstnávat pracovníky, půjde o náležitosti vztahů zaměstnavatel – zaměstnanec a o řadu platných ustanovení o právech zaměstnanců bezpečnosti práce, o ochranných pracovních pomůckách, ale také o zákonném pojištění odpovědnosti za škodu podle § 205 zákoníku práce. Prováděcí normou – danou vyhláškou MF ČR č. 125/93 Sb. se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. § 204 se zabývá odpovědností za škodu na odložených věcech.

Zákon č. 513/1992 Sb., – Obchodní zákoník.

Vymezuje obchodně-právní vztahy a pojem „podnikání“.

Zákon č. 586/92 Sb., – Zákon o dani z příjmů

Tento zákon, který je významný pro všechny formy podnikání, se týká podnikatelů, jejich společníků i zaměstnanců. § 3 vymezuje předmět daně z příjmu fyzických osob, v § 6 jsou rozvedeny příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků (v bodě b/ jsou uvedeny příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s.r.o.), v § 7 jsou vymezeny příjmy z podnikání a z jiné samostatné

výdělečné činnosti. Pro podnikatele v oblasti venkovské turistiky je významný bod 1/a – příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, 1/b – příjmy ze živnosti. § 8 uvádí příjmy z kapitálového majetku, § 9 příjmy z pronájmu a § 10 ostatní příjmy, (v bodě 1. jsou uváděny ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle §6-9 – což jsou zejména: příjmy z příležitostních činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem – samostatně hospodařícím rolníkem).

Zákon č. 588/1992 Sb., – Zákon o dani z přidané hodnoty.

V zákoně jsou dány povinnosti pro plátce s metodickým návodem uplatňování daně.

Zákon č. 16/93 Sb., – Zákon o dani silniční.

Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná v České republice, nebo v zahraničí, provozovaná na území České republiky, jsou-li používána nebo určena k podnikání, nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním. Předmětem daně nejsou mj. zemědělské a lesnické traktory a jejich přípojná vozidla.

II.

Zákon č. 338/1992 Sb., – Zákon o dani z nemovitosti.

Zákon vymezuje daň z pozemků a daň ze staveb. Za stavbu k podnikatelské činnosti jsou považovány všechny stavby, které poplatník používá k dosažení příjmů podléhajících dani z příjmů

Zákon č. 592/1992 Sb., – Zákon o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění a zákon č. 589/92 Sb., - Zákon o pojištění na sociálním zabezpečení.

Uvedené zákony mají velmi úzkou souvislost a proto jsou tu uváděny společně. (Mají např. stejný vyměřovací základ a p.) Zákon 589/92 upravuje organizační uspořádání sociálního zabezpečení, působnost orgánů státní správy v sociálním zabezpečení a úkoly občanů a organizací při provádění sociálního zabezpečení. §2 vymezuje sociální zabezpečení:

- a) nemocenské pojištění zaměstnanců a osob postavených jim v tomto pojištění naroveň
- b) důchodové pojištění a zvýšení důchodů pro bezmocnost.

V části 4, § 48 jsou uvedeny povinnosti osob samostatně výdělečně činných v sociálním zabezpečení.

Zákon č. 56/2001 Sb., – Zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a zákon č. 168/99 Sb. – o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Ve smyslu tohoto zákona se traktor a traktor s přívěsem považuje za „zvláštní vozidlo“ (vč. jednonápravového traktoru s přívěsem).

Pojištění odpovědnosti je centrálně evidováno a pokud zaniklo a nebylo ve lhůtě 14 dnů uzavřeno nově, je vlastník vozidla povinen odevzdat SPZ, osvědčení o registraci a to ve stejné lhůtě 14 dnů. Doklady o pojištění kontroluje Policie Čs.republiky.

Vyhláškou č. 243 z 29. června 2001 jsou uvedené zákony upraveny v tom smyslu, že stanovují způsob vedení registru silničních vozidel, způsob provádění zápisu do technického průkazu silničního motorového vozidla, přípojného vozidla a způsob zápisu v technickém průkazu zvláštního motorového vozidla.

III.

Zákon č. 50/1976 Sb., - Zákon o územním plánování a stavebním řádu

Paragraf 10 stanoví územní plán obce, a to buď pro celé území obce nebo po dohodě orgánů společně pro více obcí. Stanoví urbanistickou koncepci, řeší přípustné, nepřípustné, případně podmíněné funkční využití ploch, jejich uspořádání, určuje základní regulaci území a vymezuje hranice zastavitelného území obce. § 71 se zabývá terénními úpravami, pracemi a zařízeními. Obec může obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti stanovit své požadavky pro umístění zařízení ve svém územním obvodu z hlediska místních podmínek.

Zákon č. 139/2002 Sb., – Zákon o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech

Tento zákon upravuje řízení o pozemkových úpravách, soustavu a působnost pozemkových úřadů. Podle § 3 jsou předmětem pozemkových úprav všechny pozemky v obvodu bez ohledu na dosavadní způsob využívání a existující vlastnické a užívací vztahy k nim. Zákon upravuje postup řízení o pozemkových úpravách a náklady a stanovuje odbornou způsobilost projektování pozemkových úprav.

Zákon č. 334/92 Sb., – Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu.

Je tu uvedeno, že zemědělský půdní fond je základním přírodním bohatstvím naší země, je nenahraditelným výrobním prostředkem, který umožňuje zemědělskou výrobu a je jednou z hlavních složek životního prostředí. Zemědělský půdní fond je tvořen pozemky zemědělsky obhospodařovanými, jsou to : orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky, pastviny a půda, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována, ale dočasně obdělávána není. Do zemědělského půdního fondu náleží též rybníky s chovem ryb nebo vodní drůbeže a nezemědělská půda potřebná k zajišťování zemědělské výroby, jako jsou polní cesty, pozemky se zařízeními pro polní závlahy, závlahové vodní nádrže, odvodňovací příkopy, hráze sloužící před zamokřením nebo zátopou, ochranné terasy proti erozi apod. Hospodařit na zemědělském půdním fondu musí vlastníci nebo nájemci pozemku tak, aby neznečišťovali půdu a tím potravní řetězec a zdroje pitné vody látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí, existenci živých organismů, nepoškozovali okolní pozemky a chránili obdělávané pozemky podle schválených projektů pozemkových úprav

IV.

Zákon č. 129/2000 Sb., – Zákon o krajích.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky 12. dubna 2000 a stanovil, že kraj je územní společenství občanů, náleží mu právo na samosprávu a je veřejně právní korporací. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, má vlastní majetek a hospodáří s ním samostatně za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem.

Zákon č. 273/2001 Sb., – Zákon o obcích.

V § 1 je uvedeno, že obec je základním územním samosprávním společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Podle § 2 je obec veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. V § 49 je definován „svazek obcí“. Obce mohou vytvářet svazky obcí, jakož i vstupovat do svazku obcí již vytvořených. Tyto právní subjekty mají jako předmět činnosti úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany

životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata. Zabezpečují čistotu obcí, správu veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvoz komunálních odpadů.

Zákon č. 244/92 Sb. a zákon č. 100/2001 Sb., – Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí

Tento zákon upravuje posuzování vlivů připravovaných staveb, jejich změn a změn jejich užívání, činností, technologií, rozvojových koncepcí a programů a výrobků na životní prostředí a určuje orgány státní správy příslušné k posuzování vlivů na životní prostředí.

Předmětem zákona je upravení posuzování vlivů na životní prostředí a postup fyzických osob, právnických osob a správních úřadů při tomto posuzování. V § 2 je uveden rozsah posuzování. Posuzují se vlivy na obyvatelstvo a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti.

Zákon č. 309/91 Sb. - o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami.

Znečišťování ovzduší v zemědělství je významné především chovem zvířat – skot, prasata a drůbež- produkcí amoniaku z výkalů a dalších exkrementů.

Vyhláška č. 117 Ministerstva životního prostředí ze dne 12.5.1997 – stanovuje emisní limity a další podmínky provozování stacionárních zdrojů znečišťování a ochrany ovzduší.

Zákon č. 123/98 Sb., – Zákon o právu na informace o životním prostředí.

Zákon upravuje právo na včasnou a úplnou informaci o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, kterými disponují orgány státní správy a území samosprávy. V § 2 jsou vymezeny pojmy, které informují o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.

Zákon pojednává o připravovaných činnostech, využívání přírodních zdrojů, vlivech stavby činnosti, technologií a výrobků na životní prostředí, o správních řízeních ve věcech životního prostředí, posuzování vlivů na životní prostředí, peticích a stížnostech a informace v písemnostech týkajících se zvláště chráněných součástí přírody. Zákon vymezuje i ekonomické a finanční rozbory, ale i mezinárodní státní a regionální strategie a programy, kterých se Česká republika účastní.

V.

Zákon č. 242/2000 Sb., – Zákon o ekologickém zemědělství.

Předmětem zákona je stanovení podmínek hospodaření v ekologickém zemědělství a pro výrobu biopotravin. Ustanovení tohoto zákona o ekologickém podnikání je možné použít i na ekologické formy chovu včel.

V § 3 jsou vymezeny základní pojmy:

ekologické zemědělství je zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na životní prostředí a omezuje používání látek a postupů, které zatěžují, znečišťují nebo zamožují životní prostředí nebo zvyšují riziko kontaminace potravního řetězce a zvýšeně dbá na vnější životní projevy a chování a na pohodu chovaných hospodářských zvířat.

Ekofarma je uzavřená hospodářská jednotka zahrnující pozemky, hospodářské budovy, provozní zařízení a hospodářská zvířata sloužící ekologickému zemědělství.

Bioproduktem je surovina rostlinného nebo živočišného původu získaná v ekologickém zemědělství a určená na základě osvědčení (§22) k výrobě biopotravin.

Ekologický podnikatel je osoba, která na ekofarmě zemědělsky podniká a je podle tohoto zákona registrována.

Ekologický chovatel včel je osoba, která není ekologickým podnikatelem, ale chová včely v ekologickém zemědělství a je v souladu s tímto zákonem registrována.

Ekologický podnikatel nesmí souběžně s produkcí bioproduktů produkovat stejné suroviny rostlinného nebo živočišného původu jinou zemědělskou výrobou. Na ekofarmě je souběžná produkce zakázána. V ekologickém zemědělství je možné chovat pouze tyto druhy hospodářských zvířat: skot, koně, prasata, ovce, kozy, králíky, drůbež, ryby a středoevropské ekotypy včely medonosné. Zákon vymezuje způsob výživy a použitá krmiva, podmínky reprodukce, zákroky na vyjmenovaných druzích chovaných zvířat a podmínky jejich chovu.

Zákon 254/2001 Sb., – Vodní zákon.

Účelem tohoto zákona je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů, pro zachování a zlepšení jakosti povrchovým a podzemních vod. Zákon vymezuje podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a pro zajištění bezpečnosti vodních děl. Zákon rovněž upravuje právní vztahy k těmto vodám a jejich využívání.

Zákon č. 102/1963 Sb., – Zákon o rybářství.

Vymezuje hospodaření na rybnících, výrobu tržních ryb a výrobu násad pro zarybňování rybářských revírů. Rybníkem je v tomto zákoně (§ 4) definováno uměle vytvořené vodohospodářské dílo, určené především k chovu ryb, s přírodním dnem a s technikou vybaveností nutnou k regulaci vodní hladiny. Na rybnících lze hospodařit na základě práva vlastnického, nájemní smlouvy, nebo jiného právního důvodu. Vlastník, popř. jiná oprávněná osoba, je povinen vést o chovu příslušnou hospodářskou evidenci. Vlastník rybníka je oprávněn provádět průběžnou hospodářskou těžbu podle svých potřeb všemi povolenými metodami, ale odlov ryb na udici za úplaty a lov elektřinou, podléhají oznamovací povinnosti místně příslušnému úřadu. Osoby provádějící hospodářskou těžbu z pověření majitele nebo za úplaty, nemusí mít rybářský lístek.

Vyhláška ministerstva zdravotnictví ze dne 9.9.2000, kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu.

Tato vyhláška navazuje na další zákony – č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a zákona č. 110/97 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích. Touto vyhláškou se stanoví hygienické požadavky na pitnou vodu, rozsah a četnost kontroly dodržení hygienických limitů, mikrobiologických, biologických, fyzikálních a chemických ukazatelů pitné vody. Vyhláška se nevztahuje na přírodní minerální vody, balené vody stolní a balené vody kojenecké. Pro účely této vyhlášky (§ 2) se rozumí veřejným zásobováním dodávání pitné vody z veřejného vodovodu, odběr z veřejné studny, nebo odběr z neveřejné studny využívané veřejností, která vyžaduje užití pitné vody. Individuálním zásobováním pitnou vodou se rozumí zásobování z jednoho zdroje s denní produkcí menší než 10 m³ vody nebo zdroje zásobujícího max. 50 osob. V příloze č. 1. k vyhlášce se stanoví ukazatele a hygienické limity pitné vody. Kvalita pitné vody je kontrolována minimálně 2 x za rok u vody z veřejného zásobování. Rozsah analýzy u individuálního zásobování pitné vody je uvedena v příloze č. 3.

Zákon č. 110/97 Sb., – Zákon o potravinách a tabákových výrobcích.

Paragraf 1. vymezuje účel zákona – stanovuje povinnosti podnikatelů při výrobě potravin a tabákových výrobků a jejich uvádění do oběhu a rovněž upravuje státní dozor nad dodržováním povinností, které z tohoto zákona vyplývají.

Pro účely tohoto zákona (§2) se rozumí :

Potravinami - látky určené ke spotřebě člověkem v nezměněném nebo upraveném stavu jako jídlo nebo nápoj, nejde-li o léčiva a omamné nebo psychotropní látky.

Surovinami- zemědělské, lesní, vodní a jiné produkty určené pro výrobu potravin, popř. potraviny určené k dalšímu zpracování.

Zdravotně nezávadnými potravinami - takové, které splní požadavky na zdravotní nezávadnost potravinými doplňky, vitamíny, minerálními látkami, aminokyselinami, specifickými mastnými kyselinami a dalšími látkami s významným biologickým účinkem. *Přídavnými látkami*- se rozumí látky bez ohledu na jejich výživovou hodnotu, které se přidávají do potravin při výrobě, balení, přepravě nebo skladování, čímž se sami mohou stát součástí potraviny.

Výrobou potravin - čištění, třídění, upravování, opracování nebo zpracování surovin, popřípadě přidávají dalších látek. **Za výrobu potravin se nepovažuje zemědělská prvovýroba a poskytování služeb společného stravování.**

Podnikatelem se rozumí osoba, která vyrábí, nakupuje nebo skladuje potraviny za účelem jejich uvádění do oběhu a osoba, která s nimi obchoduje. Podnikatelem není fyzická osoba provozující zemědělskou prvovýrobu. V § 3 jsou rozvedeny povinnosti výrobců potravin (což zemědělec není).

Kontrola je prováděna Českou zemědělskou a potravinářskou inspekcí, která je oprávněna udělovat pokuty.

Zákon č. 125/97 Sb., – Zákon o odpadech.

Zákon stanoví povinnosti právnických a fyzických osob při nakládání s odpady a podmínky pro předcházení vzniku odpadů. Zákon stanoví pravomoc a působnost ministerstev a jiných správních úřadů a obcí při výkonu správy v oblasti nakládání s odpady. Zákon se nevztahuje na nakládání s odvaly a výsypkami vzniklými při hornické činnosti, s odpady drahých kovů, s radioaktivními odpady, s mrtvými lidskými těly, orgány a ostatky a s uhynulými těly zvířat.

Základní pojmy vymezují, že *odpad* je movitá věc, která se pro vlastníka stala nepotřebnou, *nebezpečný odpad* je odpad, který má jednu nebo více nebezpečných vlastností vyjmenovaných v příloze zákona, *komunální odpad* je veškerý odpad vznikající na území obce, kam patří i odpad vznikající při čištění veřejných komunikací a prostranství a při údržbě veřejné zeleně, včetně hřbitovů.

Úprava odpadů je změna jejich fyzikálních, chemických nebo biologických vlastností, *zneškodňování odpadů* je takové nakládání s nimi, které vede k trvalému zabránění škodlivých vlivů na životní prostředí. *Skládka odpadů* je zařízení nebo místo, které je určeno k trvalému uložení odpadu s cílem jejich zneškodnění. *Skladování odpadů*, je jejich dočasné uložení na místech k tomu určených po dobu nezbytně nutnou. *Původce odpadu* je právnická osoba, nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání a obec se stává původcem komunálního odpadu v okamžiku, kdy fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném. Obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu. Zákon stanovuje povinnosti při nakládání s odpady, jejich dovoz, vývoz a tranzitní přepravu a pravidla výkonu státní správy.

Zákon č. 449/2001 Sb., – Zákon o myslivosti.

Tento zákon upravuje chov a zachování druhů zvěře volně žijící na území České republiky, držení zvěře v zajetí, dovoz a vývoz živé zvěře, dovoz a vypouštění živočichů, kteří zatím nežijí na území České republiky, právní poměry honebního společenstva, provádění lovu živočichů, kteří nejsou zvěří, náhrada škody způsobené zvěří a výkon státní správy myslivosti. Tento zákon se nevztahuje na jedince druhů zvěře, které jsou drženy v uznaných farmových chovech a které jsou považovány za hospodářská zvířata.

Zákon č. 78/2004 Sb., – Zákon o nakládání geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty.

Předmětem zákona jsou práva a povinnosti osob a působnost správních orgánů při nakládání s geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty. § 2 vymezuje základní pojmy: pro účely tohoto zákona se *organizmem* rozumí biologická jednotka, schopná rozmnožování nebo přenosu dědičného materiálu. *Genetická modifikace* je cílená změna dědičného materiálu a *geneticky modifikovaný organizmem*, je organizmus kromě člověka, jehož dědičný materiál byl změněn genetickou modifikací a *genetickým produktem* je jakákoli věc obsahující jeden nebo více geneticky modifikovaných organizmů, která byla vyrobena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení do oběhu. Zákon stanovuje pravidla pro nakládání s geneticky modifikovanými organizmy. Za nakládání s geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty se nepovažuje zacházení s nimi od okamžiku, kdy ztratí schopnost rozmnožování nebo přenosu dědičného materiálu. V § 3 je uvedeno, že každý je povinen v souladu s principem předběžné opatrnosti při nakládání s geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty chránit zdraví lidí, zdraví zvířat, složky životního prostředí a biologickou rozmanitost. Riziko nakládání s těmito organizmy a produkty je vyhodnocováno a to zejména :

- a) při působení na zdraví lidí,
- b) při působení na zvířata a rostliny,
- c) je sledováno šíření a usídlení geneticky modifikovaného organismu v životním prostředí,
- d) je sledován i přenos vloženého genetického materiálu na jiné organizmy.

Ministerstvo vede registr geneticky modifikovaných organizmů, pro které bylo uděleno povolení. Také sleduje dovoz a vývoj geneticky modifikovaných organizmů a genetických produktů a jen ty, které jsou zapsány v seznamu pro uvádění do oběhu, je povoleno dovážet nebo vyvážet.

Zákon č. 388/91 Sb., – Zákon o státním fondu životního prostředí.

Základní přístupy poskytování finančních prostředků z fondu životního prostředí jsou definovány směrnicí Ministerstva životního prostředí. Podpora z fondu bude poskytována v rámci jednotlivých vyhlášených programů a programy jsou vymezeny technickými a ekologickými podmínkami. Tyto podpory zahrnují :

1. oblast ochrany vod,
2. oblast ochrany ovzduší,
3. program péče o přírodní prostředí a ochrana a využívání přírodních zdrojů,
4. nakládání s odpady,
5. opatření v rámci programu technologie a výroby.

V příloze jsou uvedeny zásady pro poskytování finančních prostředků z uvedeného fondu.

Zákon č. 114/92 Sb., – Zákon o ochraně přírody a krajiny.

Tento zákon vymezuje pravidla ochrany přírody a krajiny a dává podklady k vyhlášení jednotlivých chráněných krajinných oblastí v České republice.

Zákon č. 252/97 Sb., – Zákon o zemědělství a nařízení vlády č. 341/97 Sb., kterým se stanovují podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství.

Zákon upravuje podmínky pro podnikání v zemědělství v České republice.

V zákoně je definováno, že “Zemědělským podnikatelem je fyzická, nebo právnická osoba, která hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku, za podmínek stanovených tímto zákonem. ...“

Pokud jde o fyzickou osobu musí splňovat dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost a odbornou způsobilost .

U právnické osoby musí splnění uvedených požadavků splňovat odpovědný zástupce. (fyzická osoba stanovená právnickou osobou, která odpovídá za řádný provoz podnikání a je v pracovně-právním vztahu k zemědělskému podnikateli).

Fyzická nebo právnická osoba, která hodlá podnikat v zemědělství je povinna se zaevidovat. (§ 2f), u obecního úřadu obce s rozšířenou pravomocí v jehož územní působnosti se nachází místo, odkud podnikatel řídí svoji podnikatelskou činnost.

Fyzická osoba, která provozuje drobnou pěstitelskou a chovatelskou činnost, nebo prodává nezpracované rostlinné a živočišné výrobky, **nepodléhá evidenci zemědělského podnikatele podle tohoto zákona. (par.2e).**

Zemědělskou výrobou se rozumí :

- rostlinná výroba včetně chmelařství, ovocnářství, vinohradnictví, vinařství a pěstování zeleniny, hub, okrasných, léčivých, aromatických rostlin, pěstování rostlin pro technické využití,
- živočišná výroba, která zahrnuje chov hospodářských a jiných zvířat či živočichů za účelem získání a výroby živočišných produktů, práce a chov sportovních a dostihových koní,
- produkce chovných plemenných zvířat,
- výroba osiv a sadby vč. genetického materiálu rostlin,
- úprava, zpracování a prodej vlastní produkce zemědělské výroby včetně výroby potravin,
- chov ryb, vodních živočichů a pěstování rostlin na vodní ploše.

Zemědělský podnikatel je oprávněn poskytovat práce, služby a výkony, které souvisí výhradně se zemědělskou výrobou a při kterých využije prostředky nebo zařízení, které slouží zemědělské výrobě.

Nařízení č. 341/97 S. podporuje aktivity, které se podílí na udržování krajiny a vyhláší programy pomoci k podpoře v méně příznivých oblastech. Na základě podpůrných programů (§ 2, odst. 3 zák. č. 252/97 Sb. o zemědělství) a programu pomoci, stát poskytuje finanční podporu. Podpora se přiznává vždy na období jednoho kalendářního roku a může být poskytnu osobám, které zemědělsky hospodaří na základě vlastnického práva nebo nájemní smlouvy, dále osobám, které zabezpečují změnu struktury zemědělské výroby zalesněním, včetně ochrany založených lesních kultur. Podporu nelze poskytnout státní podnikům, rozpočtovým a příspěvkovým organizacím, s výjimkou obcí, zemědělských, veterinárních a lesnických vysokých škol nebo fakult a organizací v působnosti Ministerstva obrany. Tento zákon v části druhé vyhláší

podpůrné programy podpoře aktivit podílejících se udržování krajiny, v části třetí vyhlašuje programy pomoci pro podporu méně příznivých oblastí a stanovuje kritéria pro přiznání podpory.

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat.

Zákon upravuje šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat, jejich označování a evidenci.

Uvádí povinnosti chovatelů, sdružení a ostatních pověřených institucí a sankce za nesplnění příslušných paragrafů. Pro tyto účely byla zřízena Česká plemenářská inspekce jako orgán státní správy, který je podřízen ministerstvu. Jeho pracovní náplní je kontrola dodržování povinností, které z tohoto zákona vyplývají, zjišťuje příčiny nedostatků, osobní odpovědnost a ukládá opatření k odstranění nedostatků a jejich příčin. Pracovníci inspekce mají oprávnění při dodržení veterinárně hygienických a bezpečnostních předpisů vstupovat na hospodářství, do stájí a jiných provozů, mohou vyžadovat doklady o chovu, předvedení zvířat a bezplatnou věcnou, osobní a jinou pomoc nezbytnou k nerušenému a rychlému výkonu jejich činnosti.

Inspekce je oprávněna ukládat chovatelům zvláštní opatření, včetně zákonem vyjmenované finanční sankce.

Do kategorie hospodářských zvířat jsou zahrnuty následující druhy : skot, koně, prasata, ovce, kozy, drůbež, běžci, plemenné ryby a včely.

Zákon se nevztahuje na oblast chovu prováděnou v zoologických zahradách a na šlechtění a plemenitbu zvířat při výzkumu a vývoji.

Pro účely tohoto zákona se rozumí :

- plemenným zvířetem, hospodářská zvířata určená k reprodukci, která jsou evidovaná v plemenných knihách a u drůbeže, včel a ryb v plemenářské evidenci.
- Do kategorie běžců jsou zahrnuta zvířata z třídy ptáků, podtřídy běžců, zejména druh pštrosa dvouprstého,
- Chovatelem je ten, kdo zvíře vlastní, nebo je pověřen se o ně starat (a to i na přechodnou dobu),
- Chovem se rozumí skupina evidovaných zvířat nebo i zvířata jednotlivá, držená jedním, či více chovateli za účelem jejich reprodukce, produkce jatečných zvířat, nebo pro sportovní či zájmové využití,
- Oprávněná osoba je právnická nebo fyzická osoba, která je podnikatelem, nebo uznané chovatelské sdružení.
- Pověřenou osobou je právnická osoba, která byla ministerstvem pověřena shromažďováním a zpracováním údajů v informačním systému ústřední evidence,
- Hospodářství je jakákoliv stavba, zařízení nebo místo na území jednoho katastrálního území obce kde jsou evidovaná zvířata držena, vč. chovu pod širým nebem,
- Stáj, vodní nádrž u ryb a stanoviště u včel je technologický soubor uvnitř jednoho hospodářství,

Zákon č. 246/1992 Sb., - Zákon na ochranu zvířat proti týrání.

Vyhláška č. 245/1996 k zákonu 246/92 stanoví podmínky ochrany zvířat při přemísťování na jatky a na jatkách, ochranu a péči o zvířata před porážkou, vč. povolených způsobů zabíjení.

Zákon č. 166/1999 Sb., – Zákon o veterinární péči.

Zákon stanovuje veterinární požadavky na chov, přemísťování a přepravu zvířat. Ze zákona vyplývá, že chovatelé musí vytvářet příznivé podmínky pro zvířata z hlediska prostředí, v němž zvířata žijí, jejich ošetřování, výživy, plemenitby, hospodářského a jiného využívání. Ošetřují a využívají zvířata takovým způsobem, který odpovídá jejich druhu, kategorii a zdravotnímu stavu, při kterém nedochází ke zbytečným poraněním zvířat a zvířata nejsou vystavována zbytečnému fyzickému nebo psychickému utrpení. Chovatelé musí chránit zvířata před nákazami, jinými onemocněními a škodlivými vlivy a činí opatření k ochraně chovu před zavlečením nákazy zvířaty, lidmi a předměty, které mohou být nositeli původců nákaz.

Tento zákon stanoví požadavky veterinární péče na chov a zdraví zvířat a na živočišné produkty.

Pro účely tohoto zákona je *chovatelem* každý, kdo chová nebo drží zvíře nebo zvířata a nebo s nimi obchoduje. *Hospodářské zvíře* je zvíře, využívané převážně k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, hrabavá a vodní drůbež, králíci, kožesinová zvířata, zvěř a jiná zvířata ve farmovém chovu, ryby a včely. *Jatečné zvíře* je definováno jako hospodářské zvíře, které je určeno k porážce a jatečnému zpracování a jejichž maso je určeno k výživě lidí. Zákon vymezuje povinnosti chovatelů a stanovuje pravidla pro vnitrostátní přepravu a přemísťování zvířat a pro případy zdolávání nebezpečných nákaz. Jsou zde uvedeny základní veterinární požadavky na živočišné produkty a povinnosti osob, které je vyrábějí a zpracovávají.

Vyhláška č. 286/1999 k zákonu 166/99 řeší otázky zdraví zvířat a jeho ochrany, veterinární podmínky dovozu, vývozu a tranzitu a vyhláška č. 287/1999 k zákonu 166/99 stanoví požadavky na živočišné produkty a zacházení s jatečnými zvířaty.

Zákon č. 289/95 Sb., – Zákon o lesích a vyhláška Ministerstva zemědělství z r. 96.

Stanovuje pravidla poskytování podpory na výsadbu melioračních a zpevňujících dřevin a o poskytování náhrad zvýšených nákladů. Je zde rozveden způsob výpočtu, výše újmy nebo škody způsobené na produkčních funkcích lesa. Podle tohoto zákona je další vyhláškou Ministerstva zemědělství definována genetická klasifikace, obnova lesa a zalesňování a evidence při nakládání se semeny a sazenicemi lesních dřevin. Je důležité, že podle § 1 vlastníci mohou použít k obnově lesa a zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa pouze reprodukční materiál lesních dřevin, který pochází ze zdrojů uvedených v příloze k této vyhlášce.

Zákon č. 115/1995 Sb., - Zákon o vinohradnictví a vinařství.

Určitou nevýhodou podnikání v této oblasti je to, že dosud neexistuje komplexní právní norma, která by podnikání ve venkovské turistice upravovala. Legislativní úprava tohoto problému je poměrně složitá a ministerstvo pro místní rozvoj má snahu tuto otázku řešit prostřednictvím změn nařízení vlády č. 28/1998 Sb., kterým jsou stanoveny obsahové náplně řemeslných živností. Jeden z příkladů může být, že podávání snídaní v případě, že se jedná o ubytování v soukromí do 10 lůžek není náplní hostinské činnosti. Rovněž byly provedeny úpravy výše daní z přidané hodnoty u stravovacích a ubytovacích služeb.